משנה · אחרונים · פתח עינים · סדר טהרות

פתח עינים על משנה נגעים

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פתח עינים על משנה נגעים

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פתח-עינים-על-משנה-נגעים/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
משנה ג 4
פרק ד 4
משנה יא 4
פרק ז 4
משנה א 4
פרק יב 4
משנה א 4
משנה ה 4
פרק יד 5
משנה ו 5
משנה יב 5

פרק ב

משנה ג

מאור עיניו. כתב הרב תוספת י"ט יראה לי דתרי עיניו קאמר וכו' ע"ש ויראה קצת ראיה לדבריו ממ"ש בירושלמי דנדרים ריש פ"י ר' ירמיה כד לא הוי בעי מידון אמר עייני בהאיא. הרי דהוצרך לומר ששתי עיניו כהות. ועמ"ש מורינו הרב חזון נחום במשנה זו ועמ"ש אני הדל על דבריו ז"ל בספרי הקטן ברכי יוסף ח"מ סימן ה' דף ט"ז ע"א והיו עיניך רואות ודוק:

פרק ד

משנה יא

ור' יהושע קיהה. עמ"ש הרב תוס' י"ט ועמ"ש אני בעניי בספרי הקטן ראש דוד פרשת תזריע על דברי הרמב"ם וסוגית נזיר ומ"ש הגאון מהר"ר שאול בחיר ה' נר"ו בספרו הבהיר בנין אריאל ע"ש ודוק:

פרק ז

משנה א

אלו בהרות טהורות שהיו בו קודם למתן תורה וכו'. מכאן הקשה הרב המוסמך מהר"ח אבואלעפיא זלה"ה על התוס' והר"ן בנדרים דף ז' גבי דתן ואבירם דמצורעין לא הוו דהא בעדה בתוך המחנה היו יושבין וכו' ע"ש. והרב הגדול נכדו מופת הדור בספר ישרש יעקב ריש ברכות חתר לישב קושית מז"ה ואנכי עפר דל עמדתי על דברי קדשו בספרי הקטן שער יוסף דף צ"ב ע"ג ע"ש ומשם באר"ה ודו"ק במ"ש שם דהקושיא גדולה היא במ"ש התוס' והר"ן בריש דבריהם ועיין היטב:

פרק יב

משנה א

בית הבנוי בספינה וכו'. עמ"ש הרב עדות ביעקב סימן קי"ג שהאריך בדין חזקה ולמד ממשנתנו ומת"כ ע"ש באורך:

משנה ה

אפילו ת"ח ויודע וכו'. הרב גור אריה כתב דטעמא משום דובר שקרים דכל זמן שלא נזקק הכהן לאו נגע הוא. והשיגו הרב קרבן אהרן דודאי נגע הוא קודם שיבא הכהן אלא

שהכהן מטמא. והרב תי"ט הליץ בעד מהר"ר ליווא בגור אריה דכיון דמרבית העם קורין נגע כשהוא טמא דוקא א"כ אם יאמר נגע יהיה משמעו כדאמרי אינשי והכהן לא בא עכ"ד ויש לרמוז זה בכתוב ובא וכו' והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי דידוע מ"ש בזהר הקדוש דאין הגדה אלא דברי חכמה וממנו נקח לפי פשטן של דברים והגיד לכהן דברי חכמה דאע"ג דלפי האמת הוא נגע ונגע אינו מוכרח שיהיה טמא עם כל זה בעבור לאמר דהיינו אמירה בעלמא שאומרים נגע לטמא אני אומר כנגע ולא נגע משום לתא דשקר: וזו מן התוכחות כמה צריך האדם לדקדק בדבריו משום דובר שקרים דהגם שאומר אמת אם נראה להמון שהוא שקר צריך ליזהר. ובאמת שצריך זהירות גדול וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים הוא ברחמיו יעזרנו על דבר כבוד שמו כי"ר:

פרק יד

משנה ו

לא אזוב יון וכו'. לכאורה מכאן יש לעמוד עמ"ש הרמב"ן בפירושו לחומש פרשת האזינו דאזוביון הוא אזוב רק שקורין לו אזוביון כמו סבתיון חוריון מוליון שנוהגין בלשונם להוסיף יון על התיבה וכו' ע"ש ומהכא משמע שאינו אזוב פשוט רק אזוב יון הוא שם ליווי. ואפשר דהכא גריס אזוב יון ור"ל מארץ יון. ועוד יש לישב. ועמ"ש בהגהת הר"ש לקמן פי"א דפרה. ובענין שם לווי עמ"ש הרשב"ץ ח"ב סימן ד' ע"ש:

משנה יב

וכל קרבן שהיא חייבת. הרב תוס' י"ט כתב שלא מצא להרמב"ם שהעתיק משנה דהכא. ותימה על הרב ז"ל שלא זכר שהרמב"ם פסקה פ"י דשגגות. וכבר השיגו מורינו הרב בספר חזון נחום ושאר אחרונים. ואני בעניי כתבתי בענין זה בספרי הקטן ראש דוד פרשת ויקרא ועוד בסוף פאת הראש אשר בסוף מחב"ר ועמ"ש לעיל בנדה [על דף ל"ג ע"ב] ועוד כתוב אצלי על דברי הרב תוספת י"ט במשנתנו. ויען זה ימים נהייתי ונחליתי כמו חלאי"ם השתא קשיא רישא ולמחר כריסא והכי קטנ"י הוא ברחמיו המרובים ישלח דברו וירפאני לעבוד עבודתו ולעסוק בתורה לשמה לאורך ימים ושנות חיים כי"ר אך עצרתי לא נצרכא אלא איזה גרגיר קטן בכל מסכת וגם זה אגב דוחקא ה' יעזרנו על דבר כבוד שמו בהלו נרו נר מצוה ותורה אור החיים: